

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR.410.004.01.2019

Pan
Grzegorz Pięta
p.o. Dyrektor Generalny
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
ul. Karolkowa 30
01-207 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/046 – Państwowa hodowla koni w Polsce

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa ¹ , ul. Karolkowa 30, 01-207 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Pięta, p.o. Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, od dnia 6 marca 2019 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Piotr Serafin p.o. Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa od dnia 3 lipca 2018 r. do dnia 5 marca 2019 r., Witold Strobel Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa od dnia 1 września 2017 r. do dnia 2 lipca 2017 r., Irena Błaszczuk Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych od dnia 14 czerwca 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2017 r., Waldemar Humięcki Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych od dnia 14 stycznia 2016 r. do dnia 13 czerwca 2017 r., p.o. Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych od dnia 20 listopada 2015 r. do dnia 13 stycznia 2016 r., Leszek Świętochowski Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych od dnia 15 lutego 2012 r. do dnia 19 listopada 2015 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja zadań nadzoru właścicielskiego nad spółkami hodowli koni
Okres objęty kontrolą	Okres od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia zakończenia kontroli. Dla realizacji celów kontroli przewiduje się zbadanie dowodów sporządzonych w okresie wcześniejszym, mający istotny wpływ na działalność objętą kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kontrolerzy	1. Juliusz Rzeszotarski, główny specjalista k.p. upoważnienie do kontroli nr KRR/29/2019 z dnia 27 września 2019 r. 2. Monika Bagińska, główny specjalista k.p. upoważnienie do kontroli nr KRR/35/2019 z dnia 27 września 2019 r.

(akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych, a następnie Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa sprawowali w latach 2015–2019 nadzór właścicielski nad spółkami hodowli koni oraz prawidłowo realizowali uprawnienia w zakresie wykonywania praw z udziałów tych spółek.

W ramach tego nadzoru Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych, a następnie Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa dokonywali analizy wyników działalności nadzorowanych spółek prawa handlowego na podstawie informacji otrzymanych od zarządów spółek hodowli koni. W ramach sprawowanego nadzoru uzyskiwano niezbędne informacje dotyczące hodowli koni oraz na bieżąco

¹ W okresie objętym kontrolą zadania w zakresie nadzoru właścicielskiego nad spółkami hodowli koni do dnia 31 sierpnia 2017 r. pełniła Agencja Nieruchomości Rolnych. Od 1 września 2017 r. zadania te przejął Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa na podstawie ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. poz. 624, ze zm.).

² Dz. U. z 2019 r., poz. 489 i 1751, dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

monitorowano i dokonywano oceny w zakresie działalności ekonomiczno-finansowej spółek. W związku z pogarszającą się sytuacją finansową spółek podejmowali działania restrukturyzacyjne i naprawcze.

Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych, a następnie Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa wdrożyli standardy obsady kadrowej spółek oraz kształtowania wynagrodzeń członków organów zarządzających określone w przepisach prawa, tj. w ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym⁴ i w ustawie z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami⁵. W nadzorowanych spółkach przeprowadzono zwyczajne zgromadzenia wspólników w terminach określonych przepisami prawa w celu rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania zarządu spółki za dany rok obrotowy.

Pomimo podejmowanych przez Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych, a następnie Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa działań restrukturyzacyjnych i naprawczych, dziewięć spośród 14 spółek hodowli koni wykazała stratę netto w 2018 r.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli konieczne jest zintensyfikowanie działań w celu poprawy sytuacji finansowej nadzorowanych spółek.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

Opis stanu faktycznego

1. Agencja Nieruchomości Rolnych (dalej ANR), a następnie od 1 września 2017 r. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa⁷ (dalej KOWR), mając 100% udziałów wykonywały prawa z udziałów w spółkach hodowli koni wskazanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lipca 2018 r. w sprawie wykazu jednoosobowych spółek hodowli roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej⁸ (dalej rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi), których liczba na koniec 2014 r. wyniosła – 15 oraz na koniec 2015 r. 2016 r., 2017 r. i 2018 r. – 14 spółek hodowli koni (dalej Spółki hodowli koni lub Spółki). Hodowla koni prowadzona była w 13 Spółkach hodowli koni⁹, tj. w: „Stadninie Koni Janów Podlaski” Sp. z o.o. – konie arabskie czystej krwi oraz konie rasy małopolskiej, Stadninie Koni Michałów Sp. z o.o. – konie arabskie czystej krwi, Stadninie Koni Racot Sp. z o.o. – konie rasy wielkopolskiej oraz polskie konie szlachetne półkrwi¹⁰ (sp), Stadninie Koni Krasne Sp. z o.o. – konie pełnej krwi

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1302, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1885, ze zm.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Ustawa z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 1154, ze zm.)

⁸ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie wykazu spółek hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej. (Dz. U. Nr 161, poz. 974, ze zm.) zostało uchylone z dniem 29 października 2016 r.; rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 października 2016 r. w sprawie wykazu jednoosobowych spółek hodowli roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej (Dz. U. poz. 1746) uchylone z dniem 23 sierpnia 2018 r.; rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lipca 2018 r. w sprawie wykazu jednoosobowych spółek hodowli roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej (Dz. U. poz. 1525, ze zm.).

⁹ Według stanu na dzień 19 września 2019 r.

¹⁰ Populacja koni hodowanych w Polsce do jeździeckiego sportu wyczynowego. Pochodzi od klaczy wielkopolskich, małopolskich i klaczy pochodzenia zagranicznego kojarzonych z ogierami wpisanymi do ksiąg stadnych zrzeszonych w Światowej Federacji Hodowli Koni Sportowych (WBFSH). Konie szlachetnej półkrwi są jednymi z najpopularniejszych w Polsce, użytkowanymi także w sporcie amatorskim i rekreacyjnym.

angielskiej, Stadninie Koni Liski Sp. z o.o. – konie rasy wielkopolskiej, Stadzie Ogierów Starogard Gdański Sp. z o.o. – ogiery ras szlachealnych i rasy polski koń zimnokrwisty oraz konie rasy wielkopolskiej i polskie konie sp, Stadninie Koni Nowe Jankowice Sp. z o.o. – konie rasy polski koń zimnokrwisty i ogiery ras szlachealnych, Stadninie Koni w Dobrzyniewie Sp. z o.o. – konie rasy konik polski, rasy wielkopolskiej oraz polskie konie sp, Stadninie Koni Pępowo Sp. z o.o. – konie rasy wielkopolskiej oraz polskie konie sp, Stadninie Koni Iwno Sp. z o.o. – konie pełnej krwi angielskiej, Stadninie Koni Prudnik Sp. z o.o. – konie rasy małopolskiej, Stadninie Koni Nowielice Sp. z o.o. – polskie konie sp, Stadzie Ogierów w Łącku Sp. z o.o. – ogiery ras szlachealnych i rasy polski koń zimnokrwisty.

Hodowla koni prowadzona była również w siedmiu spółkach hodowli roślin uprawnych i hodowli zwierząt gospodarskich, jako działalność dodatkowa, tj. w: Poznańskiej Hodowli Roślin Sp. z o.o. – koniki polskie, Małopolskiej Hodowli Roślin Sp. z o.o. – stado ogierów Białka konie rasy arabskiej czystej krwi, Kutnowskiej Hodowli Buraka Cukrowego Sp. z o.o. – konie rasy małopolskiej, Ośrodka Hodowli Zarodowej w Kamieńcu Ząbkowickim sp. z o.o. – konie śląskie i ogiery ras szlachealnych, Gospodarstwie Rolno-Hodowlanym Żydowo Sp. z o.o. – ogiery rasy polski koń zimnokrwisty i ras szlachealnych, Kombinacie Rolnym Kietrz Sp. z o.o. – konie huculskie, Przedsiębiorstwie Rolniczo-Hodowlane Gałopol Sp. z o.o. – koniki polskie i konie rasy polski koń zimnokrwisty i ras szlachealnych.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. Spółki hodowli koni, łącznie ze spółkami hodowli roślin i hodowli zwierząt gospodarskich, w których hodowla koni prowadzona była jako działalność dodatkowa, posiadały łącznie 2.844 koni¹¹, (tj. o 242 konie mniej niż w 2015 r.), w tym: 2.103 koni hodowlanych oraz 252 ogierów w stadach ogierów; 31.279 sztuk bydła (tj. o 2.690 sztuk bydła więcej niż w 2015 r.), w tym 13.348 krów mlecznych (w tym 3.824 Kombinat Rolny Kietrz Sp. z o.o.). Spółki hodowli koni w 2018 r. dysponowały nieruchomościami o powierzchni 28.568,9 ha, w tym 26.659,5 ha było dzierżawionych z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Łączna wartość kapitału zakładowego w 14 Spółkach hodowli koni zmieniała się w latach 2015–2018 r. i w 2015 r. wyniosła 112.772,4 tys. zł, a w 2018 r. 122.746,2 tys. zł. Kapitały zakładowe Spółek podwyższone były przez wniesienie aportem nieruchomości gruntowych do tych spółek z przeznaczeniem na cele inwestycyjne wykazane w zatwierdzonych dokumentach planistycznych. ANR, a następnie KOWR obejmowały udziały w spółkach o równowartości wniesionych wkładów niepieniężnych. Procedury wniesienia aportu dokonywano w następujących spółkach: Stadnina Koni Pępowo Sp. z o.o. w 2016 r. wzrost o 2.324,8 tys. zł, Stadnina Koni Iwno Sp. z o.o. w 2017 r. wzrost o 6.811 tys. zł, Stadnina Koni Prudnik Sp. z o.o. w 2018 r. wzrost o 838 tys. zł.

W dniu 31 grudnia 2015 r. dokonano połączenia w drodze przeniesienia całego majątku Stadniny Koni Golejewko Sp. z o.o. na Stadninę Koni "Iwno" Sp. z o.o. w trybie art. 492 §1 pkt 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych¹² (dalej ksh). W dniu 19 września 2019 r. dokonano połączenia w drodze przeniesienia całego majątku Stadniny Koni Walewice Sp. z o.o. z Kutnowską Hodowlą Buraka Cukrowego (dalej KHBC) Sp. z o.o. w trybie art. 492 §1 pkt 1 ksh. Było to spowodowane sytuacją ekonomiczno-finansową tych spółek.

(akta kontroli str. 903-936, 1528-1536, 1553-1557, 1560)

¹¹ Według wykazu na dzień 1 stycznia 2019 r. za rok poprzedzający.

¹² Dz.U. z 2019 r. poz. 505, ze zm.

2. W okresie objętym kontrolą nadzór właścicielski, tj. wykonywanie funkcji właścicielskich określonych w ksh w stosunku do spółek hodowli koni, realizowały niżej wymienione komórki organizacyjne: w ANR – Zespół Nadzoru Właścicielskiego (dalej ZNW); a następnie w KOWR – Departament Nadzoru nad Spółkami Strategicznymi (dalej DNSS) oraz Departament Nadzoru nad Spółkami (dalej DNS lub Departament).

Dyrektor Generalny KOWR utworzył w KOWR komórki organizacyjne realizujące zadania w zakresie nadzoru właścicielskiego nad Spółkami hodowli koni. W związku z utworzeniem Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa z dniem 1 września 2017 r. oraz wejściem w życie Zarządzenia nr 01/2017/W Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa z dnia 1 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, w Centrali KOWR utworzono Pion Nadzoru nad Spółkami, składający się z Departamentu Nadzoru nad Spółkami Strategicznymi i z Departamentu Nadzoru Właścicielskiego. Departamenty pełniły odpowiednio funkcje właścicielskie w spółkach hodowli roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej.

(akta kontroli str. 936-946)

W Departamencie Nadzoru nad Spółkami KOWR (odpowiednio w Zespole Nadzoru Właścicielskiego ANR) nadzór właścicielski nad Spółkami hodowli koni prowadzony przez:

- przez tzw. „opiekunów Spółek” z Wydziału Nadzoru Bezpośredniego nad Spółkami Strategicznymi (Sekcji Nadzoru Bezpośredniego w ANR) – trzech pracowników oraz z Wydziału Hodowli (Sekcji Hodowli w ANR) – trzech pracowników – stały ogólny nadzór nad działalnością Spółek;
- pracowników z Wydziału Hodowli (Sekcji Hodowli w ANR) – trzech pracowników;
- pracownika z Wydziału do spraw nadzoru weterynaryjnego w Spółkach strategicznych KOWR – nadzór weterynaryjny;
- pracowników z Wydziału Analiz Ekonomicznych i Restrukturyzacji Spółek Strategicznych KOWR (Sekcji Nadzoru Bezpośredniego w ANR) – czterech pracowników – monitoring i analizy finansowe.

Dokumentacja nadzorcza spółek hodowli koni przez KOWR została przejęta od Agencji Nieruchomości Rolnych.

Nadzór właścicielski KOWR nad Spółkami prowadzony był w oparciu o wytyczne wydane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów z 28 września 2017 r., w szczególności: „Zasady Nadzoru Właścicielskiego nad Spółkami z udziałem Skarbu Państwa”, „Wytyczne dotyczące procedury wyboru i współpracy z firmą audytorską, badającą Sprawozdanie Finansowe Spółki z udziałem Skarbu Państwa”, „Wytyczne dla Spółek z udziałem Skarbu Państwa, sporządzających Sprawozdanie Finansowe za rok... (kolejne lata obrotowe)”.

W nadzorowanych Spółkach prawo kontroli przysługujące z mocy przepisów ksh wykonywał Wspólnik, tj. Prezes ANR, a następnie Dyrektor Generalny KOWR, upoważniając Dyrektora Zespołu Nadzoru Właścicielskiego ANR, a następnie Dyrektora Departamentu Nadzoru nad Spółkami KOWR (pełnomocnictwo).

Stan zatrudnienia w komórkach organizacyjnych realizujących zadania związane z nadzorem właścicielskim ANR, a następnie KOWR wyniósł:

- w Zespole Nadzoru Właścicielskiego ANR na 31 grudnia 2015 r. – 24 osoby, na 31 grudnia 2016 r. – 27 osób, a na 31 sierpnia 2017 r. 27 osób (w tym Dyrektor Zespołu, Zastępca Dyrektora Zespołu oraz pracownik sekretariatu);
- w dniu 1 września 2017 r. w DNSS KOWR zatrudnionych było 14 pracowników, na 31 grudnia 2017 r. – 18 osób, na 31 grudnia 2018 r. – 17 osób, a na 17 października 2019 r. – 23 osoby (w tym Dyrektor Departamentu, Zastępca Dyrektora oraz pracownik sekretariatu).

Szczegółowy podział nadzorowanych spółek na jednego pracownika określony był przez Dyrektora Departamentu w dokumencie „Struktura opieki nad Spółkami Strategicznymi KOWR” sprawowanej przez pracowników Departamentu. Na 1 października 2019 r. w ramach sprawowanego nadzoru nad Spółkami hodowli koni dla każdej spółki wskazany był „opiekun główny” (sześć osób dla wszystkich spółek hodowli koni), pracownik w zakresie hodowli (jedna osoba), nadzoru weterynaryjnego (jedna osoba) oraz monitoringu i analiz (cztery osoby).

(akta kontroli str. 1065-1074, 1548-1552, 1638-1645)

3. Zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹³ wszystkie Spółki hodowli koni sporządziły wraz z rocznym sprawozdaniem finansowym, sprawozdanie z działalności jednostki. Sprawozdania przekazywane były do ANR, a następnie do KOWR. Działalność spółek hodowli koni podlegała corocznej ocenie w trybie określonym w art. 231 ksh (Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników (dalej ZZW)). W badanym okresie wszystkie spółki sporządziły sprawozdania finansowe oraz „Sprawozdania Zarządu z działalności spółki”, których rozpatrzenie i zatwierdzenie było przedmiotem Zwyczajnych Zgromadzeń Wspólników.

W ANR, a następnie w KOWR sporządzane były opinie do sprawozdań finansowych i sprawozdań zarządu Spółek w zakresie ekonomiczno-finansowym, w których podawano wskaźniki ekonomiczno-finansowe, wielkości dotyczące majątku spółki i zyskowności prowadzonej działalności. Każda z opinii zawierała wnioski o przyjęciu, uzupełnieniu lub odrzuceniu sprawozdania finansowego oraz sprawozdania zarządu spółki na ZZW.

Komórki organizacyjne ANR, a następnie KOWR, do których należało sprawowanie nadzoru, corocznie przekazywały zarządom Spółek wytyczne w celu sporządzania dokumentów planistycznych, tj. wieloletnich programów inwestycyjnych na dane lata oraz biznesplanów na dany rok. Dyrektor DNS podał, że w przypadku pojawienia się nieścisłości lub błędów formalnych w przedkładanej przez poszczególne Spółki dokumentacji planistycznej, w trybie roboczym następowała ich korekta bądź całkowita zmiana, a następnie powtarzano proces zatwierdzania prawidłowej już dokumentacji.

Agencja Nieruchomości Rolnych, a następnie KOWR realizowały zadania dotyczące monitorowania sytuacji ekonomicznej Spółek na podstawie przedkładanych przez zarządy Spółek dokumentów finansowych, w tym sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy, kwartalnych sprawozdań o przychodach, kosztach i wyniku stanowiące załącznik do kwartalnego kwestionariusza informacyjnego spółki strategicznej KOWR, kwartalnych sprawozdaniach Głównego Urzędu Statystycznego o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz nakładach na środki trwałe. Na podstawie powyższych dokumentów opracowywana była

¹³ Dz. U. z 2019 r. poz. 351.

informacja o sytuacji finansowej i ekonomicznej spółek strategicznych KOWR za dany kwartał roku obrachunkowego. Corocznie opracowywana była informacja dotycząca wyników finansowych za dany rok obrotowy oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółek (po podjęciu uchwał przez Zwyczajne Zgromadzenia Wspólników). Po zatwierdzeniu sprawozdań finansowych opracowywana była „Analiza sytuacji ekonomiczno-finansowej (...) według stanu na dzień (bilansowy) po zatwierdzeniu sprawozdań finansowych”. W 2018 r. opracowana została „Analiza sytuacji ekonomiczno-finansowej Stadnin Koni i Stad Ogierów KOWR według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. po zatwierdzeniu sprawozdań finansowych oraz po II kwartale 2018 r.”. Jako zagrożenia w działalności Spółek wskazano niekorzystne zjawiska atmosferyczne powodujące zmniejszenie plonów, niewystarczającą ilość paszy dla zwierząt oraz zmniejszenie produkcji i sprzedaży mleka, niższe ceny sprzedaży płodów rolnych w stosunku do roku ubiegłego oraz problemy z zatrudnieniem pracowników.

W ramach analiz mających na celu identyfikację przyczyn pogarszania się wyników finansowych Spółek, w DNS opracowano dokument pn. „Wpływ zmiany systemu dopłat bezpośrednich dla rolnictwa na sytuację finansową Spółek nadzorowanych przez KOWR” oraz corocznie, w przypadku zaistnienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, dokonywana była szczegółowa analiza poziomu strat wywołanych tymi zjawiskami. Jak podano w ww. dokumencie, w wyniku zastosowanej modulacji¹⁴ Jednolitej Płatności Obszarowej (dalej JPO) wszystkie spółki nadzorowane przez KOWR poniosły szacunkową sumaryczną stratę w zakresie dopłat JPO w latach 2015–2017 w wysokości 134.888,5 tys. zł. Szacunkowe straty w produkcji roślinnej w wyniku panującej suszy w 2018 r. wyniosły 86.405,2 tys. zł, a w 2019 r. – 116.162,2 tys. zł.

P.o. Zastępca Dyrektora DNS podał, m.in., że: „(...) W sytuacji pogarszających się wyników ekonomicznych podejmowano działania zmierzające do zdiagnozowania przyczyn deprecjacji standingu finansowego oraz wdrażano programy naprawcze zmierzające do ustabilizowania sytuacji. (...) Na podstawie dokonanej analizy rekomendowano wprowadzenie programów naprawczych. (...). Z uwagi na specyfikę rolnictwa i występujące w nim zmiany, na które często Zarządy Spółek nie mają wpływu (modulacja dopłat JPO, brak pomocy suszowej, klęski żywiołowe, zmiany cen rynkowych, załamania na rynkach rolnych, etc.), pogarszająca się kondycja niektórych Spółek nie stanowiła i nie może stanowić podstawy oceny pracy Zarządów i podejmowania decyzji personalnych. (...) Dodać w tym miejscu należy, że Spółki KOWR, z uwagi na strukturę kapitałową (udział pośredni Skarbu Państwa w kapitale zakładowym wynoszący ponad 25% oraz wynikający z tego status dużego przedsiębiorstwa) nie otrzymały pomocy z tytułu występującej klęski żywiołowej (susza), przyznanej innym podmiotom prowadzącym produkcję rolniczą.”

(akta kontroli str. 1075-1125, 1630-1637, 1656-1698, 1707-2696)

Departament DNSS, a następnie DNS organizował w badanym okresie¹⁵ spotkania z Zarządami Spółek, na których przedstawiane i omawiane były wyniki hodowlane i finansowe Spółek, bieżące problemy hodowli koni i Spółek, a także główne założenia nadzoru właścicielskiego.

(akta kontroli str. 941-1083, 1565)

¹⁴ Modulacja polegała na ograniczeniu płatności obszarowej do 150 tys. euro.

¹⁵ Departament organizował spotkania z Zarządami wszystkich nadzorowanych Spółek przynajmniej raz do roku: narada w Walewicach w dniach 19–20 października 2016 r., narady w Racocie w dniach: 9–10 marca 2017 r., 24 października 2017 r. oraz 29–30 stycznia 2018 r., spotkanie z hodowcami koni Spółek w dniu 8 lutego 2019 r. oraz narada Spółek hodowli koni w Walewicach w dniu 3 kwietnia 2019 r.

Na koniec okresu sprawozdawczego 2015 r.¹⁶, 12 spółek hodowli koni osiągnęło dodatni wynik finansowy – zysk netto w wysokości 8.017,3 tys. zł. Dwie spółki odnotowały stratę w łącznej wysokości 571,2 tys. zł, w tym Stadnina Koni Iwno Sp. z o.o. w wysokości 402,8 tys. zł.

W 2015 r. spośród 20 spółek prowadzących hodowlę koni, tj. 14 Spółek hodowli koni i sześciu spółek prowadzących taką hodowlę, zysk z hodowli koni odnotowały dwie spółki – 7.164,21 tys. zł, a stratę wykazało 18 spółek w wysokości 10.241,3 tys. zł.

Na koniec okresu sprawozdawczego 2016 r., siedem Spółek hodowli koni osiągnęło zysk netto w wysokości 6.533,6 tys. zł. Siedem spółek wykazało stratę w łącznej wysokości 6.403,2 tys. zł. Zysk z hodowli koni odnotowały dwie Spółki – 3.310,8 tys. zł, a stratę wykazało 18 spółek w wysokości 12.883,8 tys. zł.

Na koniec okresu sprawozdawczego 2017 r., 11 Spółek osiągnęło zysk netto w wysokości 9.548,5 tys. zł. Trzy spółki wykazały stratę w łącznej wysokości 6.225,8 tys. zł w tym Stadnina Koni Walewice w wysokości 3.627,5 tys. zł. Zysk z hodowli koni odnotowała jedna spółka – 1.097,2 tys. zł, a stratę wykazało 19 spółek w wysokości 14.446,2 tys. zł.

Na koniec okresu sprawozdawczego 2018 r., pięć Spółek osiągnęło zysk netto w wysokości 3.009,4 tys. zł. Dziewięć spółek wykazało stratę w łącznej wysokości 12.876,3 tys. zł, w tym Stadnina Koni Janów Podlaski Sp. z o.o. (dalej SK Janów Podlaski) w wysokości 3.273,2 tys. zł. Zysk z hodowli koni odnotowała jedna spółka – 23,7 tys. zł, a stratę wykazało 19 spółek w wysokości 17.188,6 tys. zł.

W kontrolowanym okresie plany naprawcze wprowadzone zostały w sześciu spółkach hodowli koni, tj. w:

- SK Golejewko Sp. z o.o. w 2015 r. na lata 2015–2019;
- SK Janów Podlaski Sp. z o.o. w 2019 r. na lata 2019–2021;
- SK Krasne Sp. z o.o. w roku 2017 na lata 2017–2021;
- SK Liski Sp. z o.o. w roku 2018 na lata 2018–2022;
- SO Starogard Gdański Sp. z o.o. w 2015 r. na lata 2015–2019;
- SK Walewice Sp. z o.o. w 2015 r. na lata 2015–2019.

Dyrektor DNS podał, że biorąc pod uwagę aktualną sytuację finansową Spółek oraz ich strategiczny charakter, Zgromadzenie Wspólników nie pobiera dywidendy, pozostawiając zysk wygenerowany w Spółce, z przeznaczeniem głównie na inwestycje i rozwój hodowli. Skutkiem wprowadzonych planów naprawczych w Spółkach było ograniczenie inwestycji, większa dyscyplina przy realizowaniu zaplanowanych inwestycji oraz ograniczenie zaciąganych zobowiązań.

Spółki znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej przekazywały do DNS od marca 2019 r. miesięczną informację dotyczącą wpływów wydatków, stanu zobowiązań i należności, mającą na celu stałe monitorowanie stanu płynności w Spółkach. Z przesłanych danych opracowywany był miesięczny „Raport na temat sytuacji finansowej Spółek KOWR realizujących programy naprawcze w roku 2019 i latach kolejnych – stan na dzień....”, przedkładany Dyrekcji Departamentu oraz Zgromadzeniom Wspólników.

(akta kontroli str. 1443-1452, 1566, 1649-1654)

Przewodniczący ZZW, działając na podstawie pełnomocnictwa Prezesa ANR, a następnie Dyrektora Generalnego KOWR, podejmował Uchwały ZZW w sprawie podziału zysku lub pokrycia straty finansowej za kolejne lata obrotowe. Zasady podziału zysku za dany rok obrotowy, sposoby pokrycia straty finansowej oraz szczegółowe

¹⁶ Dane o wynikach finansowych na podstawie sprawozdań Zarządu z działalności spółek.

zasady wypłaty dywidendy ustalane były corocznie w „Wytycznych dla KOWR sporządzających sprawozdanie finansowe za rok ...” wysłanych do wszystkich Spółek.

Dyrektor DNS podał, że „wytyczne opracowywane były corocznie na podstawie „Wytycznych dla Spółek Skarbu Państwa sporządzających Sprawozdania finansowe za dany rok obrotowy”, wydawanych uprzednio przez Ministra Skarbu Państwa, a obecnie przez Prezesa Rady Ministrów i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Jak wyjaśnił Dyrektor DNS z uwagi na strategiczny charakter nadzorowanych podmiotów, niekorzystne rozstrzygnięcia dotyczące modulacji JPO, a także występujące niekorzystne zjawiska atmosferyczne w ostatnich latach, Zgromadzenia Wspólników odstępowały od poboru dywidendy.”

(akta kontroli str. 900-901)

4. Agencja Nieruchomości Rolnych, a następnie KOWR przeprowadzały w Spółkach kontrole planowe, doraźne oraz wizytacje na podstawie art. 212 ksh.

W KOWR zasady dotyczące przeprowadzania kontroli w Spółkach zostały określone w zarządzeniu nr 150/2017/W Dyrektora Generalnego KOWR z 21 listopada 2017 r. oraz w zarządzeniu Nr 195/2018/W Dyrektora Generalnego KOWR z 4 grudnia 2018 r.

Prezes ANR zatwierdzał tematyki kontroli Zespołu Nadzoru Właścicielskiego na 2015 r., 2016 r. oraz na 2017 r. wraz z wykazem spółek wskazanych do kontroli. Plan kontroli DNS na rok 2018 oraz na rok 2019 r. wraz z wykazem spółek wskazanych do kontroli zatwierdzone zostały przez Zastępcę Dyrektora Generalnego KOWR oraz przez p.o. Dyrektora Generalnego KOWR.

W okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 października 2019 r. pracownicy ANR, a następnie pracownicy KOWR przeprowadzili w Spółkach hodowli koni 23 kontrole planowe (z 29 ujętych w planach), 28 kontroli doraźnych oraz dwie wizytacje. Przyczynami nieprzeprowadzenia sześciu kontroli planowych, z tego jednej w 2015 r., czterech w 2017 r., jednej w 2019 r., jak podał Dyrektor DNS, były zmiany organizacyjne, ograniczone zasoby kadrowe oraz realizacja dodatkowych zadań w DNS (DNSS) w zakresie dotyczącym sprawowanego nadzoru nad spółkami, wejściem w życie w dniu 1 stycznia 2017 r. nowych przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Kontrole planowe w spółkach hodowli koni przeprowadzone zostały m. in. w zakresie działalności gospodarczej i finansowej, realizacji zadań inwestycyjnych, wykorzystania majątku oraz sprzedaży jego składników, wyników finansowych oraz wyników z działalności hodowlanej i produkcyjnej w odniesieniu do założeń ujętych w biznesplanach.

W 2015 r. w spółkach hodowli koni przeprowadzono trzy kontrole doraźne, z tego w 2016 r. siedem takich kontroli, w 2017 r. 12 kontroli doraźnych, w 2018 r. dwie takie kontrole, a w 2019 r. cztery kontrole doraźne.

Z przeprowadzonych kontroli sformułowano zalecenia i wnioski pokontrolne. Zarządy spółek w odpowiedzi na zalecenia poinformowały o sposobie i terminie realizacji zaleceń. Dotyczyły one stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie gospodarki finansowej, hodowli zwierząt gospodarskich oraz stanu technicznego obiektów budowlanych.

(akta kontroli str. 11-292, 1072)

W kontrolowanym okresie sprawowanie nadzoru właścicielskiego w spółkach hodowli koni nie było przedmiotem kontroli wewnętrznej ani nie przeprowadzono w tym zakresie audytu wewnętrznego.

W Biurze Prezesa ANR przeprowadzone zostały dwie kontrole zewnętrzne (jedna w 2015 r. oraz jedna w 2016 r.) dotyczące spółek hodowli koni. W KOWR nie przeprowadzono takich kontroli.

(akta kontroli str. 11-56)

5. W badanym okresie w ANR, a następnie w KOWR obowiązywały:

- zasady przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka zarządu w spółkach ANR zatwierdzone przez Prezesa ANR z dnia 17 grudnia 2012 r. oraz z dnia 24 października 2016 r.;
- zarządzenie nr 45/16 Prezesa ANR z dnia 16 listopada 2016 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu postępowania kwalifikacyjnego w celu wyłonienia na stanowisko członka zarządu w spółkach ANR;
- zarządzenie Nr 118/2017/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 20 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu postępowania kwalifikacyjnego w celu wyłonienia kandydata na stanowisko członka zarządu w spółkach wymienionych w wykazie spółek hodowli roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej;
- zarządzenie Nr 194/2018/Z Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 4 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu postępowania kwalifikacyjnego w celu wyłonienia kandydata na stanowisko członka zarządu w spółkach wymienionych w wykazie jednoosobowych spółek hodowli roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej;

dalej: zwane regulaminem postępowania kwalifikacyjnego.

(akta kontroli str. 692-893)

W wyniku badania 24 postępowań dotyczących powołania lub odwołania członków zarządu¹⁷ ustalono, że zgodnie z wymogiem określonym w art. 201 § 4 ksh, członkowie zarządu Spółek powoływani i odwoływani byli uchwałą Zgromadzenia Wspólników.

W czterech przypadkach spośród czternastu objętych badaniem, wyboru kandydata na członka zarządu dokonano w wyniku przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego zgodnie z regulaminem postępowania kwalifikacyjnego. Wystąpiły dwa przypadki zakończenia postępowania kwalifikacyjnego bez wyboru kandydata na członka zarządu spółki. W okresie objętym kontrolą odwołanych zostało 43 członków zarządu 14 Spółek hodowli koni, w tym 21 odwołanych członków zarządu nie otrzymało absolutorium z wykonania obowiązków.

(akta kontroli str. 692-893)

W okresie objętym kontrolą powołano 10 członków zarządu Spółek hodowli koni, wyłonionych spośród kandydatów, którzy zgłosili się w trybie postępowania kwalifikacyjnego, a jako pełniących obowiązki prezesa zarządu powołano 31 osób. Dyrektor DNS wyjaśnił: „(...) Powoływanie członków zarządu bez przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego najczęściej wynika z sytuacji nietypowych i nieprzewidywalnych, oraz innych uwarunkowań uniemożliwiających powołanie w trybie postępowania kwalifikacyjnego. Przypadkiem takim jest np. nagła rezygnacja z pełnienia obowiązków członka zarządu (...). Należy mieć również na uwadze, iż spółki specjalizujące się w hodowli koni są spółkami specyficznymi i bardzo trudnymi w zarządzaniu, stąd pozyskanie fachowca do zarządzania tego typu spółką jest bardzo trudne, a często kandydaci powoływani na tą funkcję nie spełniają oczekiwań Zgromadzenia Wspólników. Należy nadmienić, że przy doborze osób powoływanych w tym trybie Zgromadzenie Wspólników kieruje się dobrem spółki oraz doświadczeniem zawodowym kandydata, które powinno gwarantować prawidłowe jej funkcjonowanie. (...)”.

(akta kontroli str. 785-788)

¹⁷ Badaniem objęto: pięć postępowań dotyczących powołania i pięć postępowań dotyczących odwołania członków zarządu Stadniny Koni Janów Podlaski spółka z o.o., trzy postępowania dotyczące powołania i trzy dotyczące odwołania członków zarządu Stadniny Koni Michałów spółka z o.o., po dwa postępowanie dotyczące powołania i po dwa dotyczące odwołania członków zarządu Stadniny Koni „Nowe Jankowice” spółka z o.o. oraz członków zarządu Stadniny Koni Nowielice spółka z o.o.

Badaniem objęto 47 postępowań dotyczących określenia wysokości wynagrodzeń członków organów zarządzających spółek hodowli koni. Wysokość wynagrodzenia członków organów zarządzających określona uchwałami Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników we wszystkich przypadkach nie przekraczała limitu określonego w zarządzeniu nr 02/15 Prezesa ANR z dnia 14 stycznia 2015 r. w sprawie określenia zasad ustalania wysokości wynagrodzeń Członków Zarządów Spółek hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej oraz w art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (uwpp)¹⁸.

Wysokość wynagrodzenia określona w aneksach do umów o pracę zawartych z członkami organów zarządzających była zgodna z przyjętymi w uchwałach Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (dalej NZW).

Zasady wynagradzania członków organu zarządzającego spółek hodowli koni zostały określone uchwałami NZW (dalej uchwały w sprawie wynagrodzeń), zgodnie z wymogiem określonym w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (dalej uzkw), tj. w terminie do dnia zwyczajnego zgromadzenia walnego wspólników, którego przedmiotem były rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za rok obrotowy rozpoczynający się w 2016 r.

W postanowieniach uchwał w sprawie wynagrodzeń wysokość części stałej wynagrodzenia ustalona została z uwzględnieniem skali działalności spółki, w szczególności wartości jej aktywów i wielkości zatrudnienia, zgodnie z wymogiem określonym przepisem art. 4 ust. 2 uzkw. Wysokość wynagrodzenia w umowach o zarządzanie członków organu zarządzającego została ustalona zgodnie z uchwałami Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników.

Wysokość części zmiennej wynagrodzenia członka organu zarządzającego, zgodnie z wymogiem określonym przepisem art. 4 ust. 5 uzkw, w postanowieniach uchwał w sprawie wynagrodzeń uzależniono od poziomu realizacji celów zarządczych spółki oraz określono jej wysokość do 50% wynagrodzenia podstawowego w poprzednim roku obrotowym.

(akta kontroli str. 293-572)

6. W 2015 r. w Agencji Nieruchomości Rolnych opracowano dokument pn: „Strategiczny program hodowli koni w Spółkach Agencji Nieruchomości Rolnych” (dalej Strategiczny program hodowli koni), do którego sporządzono cztery załączniki, tj.:

- zakładane minimalne liczby klaczy matek w stadninach ANR,
- wymagana dokumentacja przekazywana przez spółki (Stada Ogierów, Stadniny Koni) do ANR oraz KOWR dotycząca m.in. ilości koni, rozrodu, selekcji, sprawozdań z prób dzielności,
- zasady przeprowadzania przeglądów hodowlanych,
- zasady sprzedaży koni ze spółek.

Strategiczny program hodowli koni został zaakceptowany przez Prezesa ANR i przekazany do realizacji zarządom Spółek.

---

¹⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 2136.

Dyrektor DNS podał, że realizacja „Strategicznego programu hodowli koni”, który został przyjęty do realizacji w 2015 roku, ze względu na specyfikę hodowli koni związaną z długotrwałością procesów hodowlanych, zostanie oceniona w trybie pięcioletnim, tj. w 2020 r. W ramach sprawowanego nadzoru w zakresie kierunków rozwoju hodowli koni corocznie w ANR, a następnie w KOWR przeprowadzana była analiza wraz z oceną sprawozdań Zarządów Spółek w zakresie prowadzonej hodowli koni uwzględniając założenia zawarte w „Strategicznym programie hodowli”. Ponadto analizowano wykaz stanu koni na dzień 1 stycznia każdego roku, sprawozdania z sezonu wyźrebień i stanowienia klaczy („stanówki”), a także przeprowadzano kontrole i wizytacje w spółkach hodowli koni. W ww. sprawozdaniach dane dotyczące sprzedaży koni nie zawierały informacji w podziale na hodowane rasy oraz nie zawierały średniej ceny ze sprzedaży, jak i informacji o formach sprzedaży koni.

Dyrektor DNS podał, że sprzedaż koni hodowlanych weryfikowana była na podstawie wniosków o zgodę na sprzedaż składanych przez zarządy Spółek oraz w ramach kontroli planowych przeprowadzanych w spółkach.

Ponadto w ramach bieżącego nadzoru przedstawiciele ANR, a następnie KOWR uczestniczyli jako członkowie komisji w przeglądach hodowlanych, podczas których komisyjnie dokonywano do oceny koni pod względem ich przydatności do hodowli.

Przeglądy hodowlane przeprowadzono w stadninach koni i stadach ogierów na podstawie wytycznych zawartych w załączniku nr III do „Strategicznego programu hodowli koni w Spółkach Agencji Nieruchomości Rolnych” oraz wg zasad zawartych w piśmie DNS z dnia 21 lutego 2018 r. przekazanym wszystkim spółkom hodowli koni. Wszystkie stadniny koni oraz stada ogierów w latach 2015–2018 były organizatorem przynajmniej raz w roku przeglądu hodowlanego, na którym prezentowano konie hodowlane. Ocenę działalności hodowlanej zawarto w opracowaniach pt. „Informacja o stanie hodowli roślin i nasiennictwa oraz hodowli zwierząt w spółkach Agencji Nieruchomości Rolnych” w 2015 r. i w 2016 r., a następnie w spółkach KOWR w 2017 r i 2018 r. oraz „Analiza działalności hodowlanej oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółek Agencji Nieruchomości rolnych według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. po zatwierdzeniu sprawozdań finansowych”.

W Informacjach za lata 2015-2018 wskazano m.in., że stadniny koni i stada ogierów dostosowały liczbę hodowanych koni do potrzeb krajowej hodowli, jak również do zainteresowania odbiorców. Na skutek mniejszego zapotrzebowania na reproduktory i sytuacji na rynku koni użytkowych, stadniny systematycznie ograniczały liczbę stanowionych klaczy. Jak podano w tych dokumentach, liczba klaczy hodowlanych uległa stabilizacji. Liczba klaczy i ogierów poszczególnych ras posiadanych przez Spółki stanowiła niezbędną pulę genetyczną oraz minimum do zachowania cennych rodzin żeńskich i rodów męskich.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w maju 2018 r. otrzymał od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi sporządzoną przez Radę ds. Hodowli Koni (organ pomocniczy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi) – „Strategię Hodowli Koni w Polsce”, która została przekazana w czerwcu 2018 r. spółkom hodowli koni.

(akta kontroli str. 1126-1442, 1453-1527, 1564-1565, 1579-1581, 1613-1619, 2697-2747)

7. W okresie objętym kontrolą zarządy Spółek hodowli koni upowszechniały osiągnięcia w hodowli koni poprzez udział w wystawach, targach, zawodach koni ras użytkowanych sportowo, czempionatach, przedsięwzięciach związanych z promocją regionów na obszarze, na którym prowadziły działalność. Podczas wystaw i czempionatów prowadzone były również działania edukacyjne.

Agencja Nieruchomości Rolnych, a następnie KOWR współpracowały w zakresie promocji hodowli koni Spółek z Polskim Związkiem Hodowców Koni, z Polskim Klubem Wyścigów Konnych oraz ze Związkiem Trakeńskim w Polsce.

Zarządy spółek hodujących konie ras regionalnych współpracowały ze związkami regionalnymi i rasowymi hodowców koni zrzeszonymi w PZHK.

W ramach współpracy ze Związkiem Hodowców Koników Polskich i Związkiem Hodowców Koni Wielkopolskich organizowane były: wystawa koników polskich „Tarpaniada” (w Stadzie Ogierów Sieraków), a w ramach współpracy z Warmińsko-Mazurskim Związkiem Hodowców Koni oraz ze Związkiem Hodowców Ras Koni Zimnokrwistych – czempionaty koni zimnokrwistych (Stanina Koni Nowe Jankowice w SO Kętrzyn), Czempionat Żrebiąt Ras Szlacheckich (w Stadninie Koni Rieczna).

Agencja Nieruchomości Rolnych, a następnie KOWR reprezentował polską hodowlę koni arabskich w European Conference of Arab Horse Organizations (ECAHO).

ANR, a następnie KOWR upowszechniały osiągnięcia spółek hodowli koni, także poprzez:

- udział w organizowaniu aukcji Pride of Poland przez spółki hodujące konie arabskie oraz inne podmioty;
- organizowanie stoisk Spółek hodowli koni w trakcie imprez: Międzynarodowych Zawodów Jeździeckich Cavaliada Tour w Poznaniu, Krajowej Wystawy Rolniczej i Dożynek Jasnogórskich w Częstochowie, Agro Show w Bednarach, Międzynarodowych Targów Rolno-Przemysłowych Agrotech w Minikowie, Narodowej Wystawie Zwierząt Hodowlanych w Poznaniu oraz Dni Konia Arabskiego w Janowie Podlaskim, podczas których promowane były osiągnięcia hodowlane;
- wydanie w 2015 r. katalogu „Konie czystej krwi arabskiej” oraz sfinansowanie filmu o tematyce dotyczącej hodowli koni arabskich prowadzonej w Spółkach ANR, przeznaczonego do emisji w internecie;
- promocję Pride of Poland 2017 podczas pokazu koni arabskich z hodowli prowadzonych w rejonie Morza Śródziemnego oraz z krajów arabskich w Menton (Francja), odbywającego się w dniach od 1 do 2 lipca 2017 r., wydanie oraz dystrybucję w trakcie targów i wystaw rolniczych katalogu „Hodowla zwierząt gospodarskich” dotyczącego działalności hodowlanej spółek (katalog wydawany w latach 2015–2019);
- nagranie i cykliczną emisję w Programie Pierwszym Telewizji Polskiej S.A. audycji pt.: „Magazyn Rolniczy” oraz realizacja w 2018 r. cyklu 13 audycji pt. „Rok w zagrodzie”, w tym dotyczących tematyki działalności spółek hodowli koni.

(akta kontroli str. 573-686, 1537-1547)

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, dnia   grudnia 2019 r.

Kontroler
Juliusz Rzeszotarski
Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi
p.o. Dyrektor
Marek Adamiak

.....
podpis

.....
podpis